

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Elena Covalenco, Andrei Harghel, Ion Arhiliuc, Iurie Diaconu

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, și avocatul Cerga Mihail în numele inculpatului Zagorneanu Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Zagorneanu Vitalie Gheorghe, născut la 06.04.1980, originar din or. Ialoveni, domiciliat mun. Chișinău, str.Grenoble, nr.257, ap.177.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 30.05.2012 – 30.01.2013*

2. *Instanța de apel: 20.02.2013 – 17.04.2013*

3. *Instanța de recurs: 17.09.2013 – 28.01.2014*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Dumitru Graur, care a susținut recursul în sensul declarat, iar în privința recursului declarat de avocatul Cerga M. în numele inculpatului Zagorneanu V. a solicitat respingerea.

Inculpatul Zagorneanu V. și avocatul acestuia, Cerga M., care au susținut recursul în sensul declarat, totodată solicitând respingerea recursului declarat de procuror.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 30 ianuarie 2013, Zagorneanu V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) CP la 5 (cinci) ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

Conform art.90 CP s-a dispus suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța în procedură civilă.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, la data de 30 ianuarie 2011, aproximativ la ora 21.45, Zagorceanu V., conducînd automobilul de model „Audi A3” cu numărul de înmatriculare KRK 777, care-i aparține cu drept de proprietate lui Rîmis C., în salonul căruia se afla în calitate de pasager Vrabie V., deplasîndu-se pe traseul M21, Chișinău-Soroca, a încălcat cerințele art. 45 p. 1 lit. a), b), c), d) ale Regulamentului Circulației Rutiere, în rezultatul căreia, la km 16+400 m, a tamponat pietonul Popa N., fiindu-i cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora a survenit decesul acesteia.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-lui Criuleni, Bradu V., de succesorul părții vătămate Popa A., și de avocatul Cerga M. în numele inculpatului Zagorceanu V..

În motivarea apelului procurorul a indicat că, instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea blîndă, care nu corespunde prevederilor legislației în vigoare, inclusiv a cerințelor art. 90 CP, deoarece nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, stipulate în art.75 CP, nu a luat în considerație faptul că, inculpatul nu a recunoscut vina incriminată, care prin diverse metode a încercat să se eschiveze de la răspunderea penală, nu a contribuit la rugămintea succesorului părții vătămate la restituirea prejudiciului solicitat.

A solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Zagorceanu V. să fie recunoscut vinovat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) CP cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Popa A. în sumă de 90000 lei, să fie admisă integral.

Succesorul părții vătămate Popa A. în motivarea apelului său, de asemenea, s-a expus privitor la blîndețea pedepsei aplicate inculpatului Zagorceanu V. de către instanța de fond, care nu a luat în considerație comportamentul batjocoritor a inculpatului pe parcursul examinării cauzei în instanță, nu și-a recunoscut vina în săvîrșirea infracțiunii incriminate, nu a contribuit la restituirea prejudiciului cauzat.

A solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Zagorceanu V. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) CP la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, și să fie admisă integral acțiunea civilă în sumă de 90000 lei, înaintată în cauza dată.

Avocatul Cerga M. în numele inculpatului Zagorceanu V. în apelul declarat a solicitat, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Zagorceanu V. să fie achitat, deoarece toate probele care au stat la baza acuzării nu sunt pertinente, vina inculpatului nu poate fi dovedită, deci, nu există componentă de infracțiune.

Menționează faptul că, instanța de fond nu a luat în considerație declarațiile

martorului Vrabie V., care a declarat că, inculpatul conducea atent și putea să prevadă vreun pericol, doar că partea vătămată a fost lovită brusc, apărînd de nicăieri; versiunea succesorului părții vătămate Popa A., precum că fiica sa a fost urcată cu forța într-un automobil și după ce a fost omorîată, a fost aruncată sub roțile automobilului condus de inculpat; a fost acordat, din punct de vedere omenesc, un prim ajutor material din partea inculpatului, ceea ce a fost recunoscut de succesorul părții vătămate.

Totodată, acuzarea și instanța de judecată nu au apreciat în nici un mod faptul că victima era în stare de ebrietate avînd în sînge 3,1 % alcool etilic în sînge.

Mai mult ca atît, victima a încălcat prevederile pct. 113 a RCR, ce se confirmă prin raportul de expertiză legală nr. 10/2006, care a constatat că, victima era orientată relativ autoturismului în mișcare, cel mai probabil cu partea laterală dreapta.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Cerga M. în numele inculpatului Zagorneanu V. și admise apelurile declarate de procurorul în Procuratura r-lui Criuleni, Bradu V. și de succesorul părții vătămate Popa A., în latura pedepsei, precum și modului de soluționare a acțiunii civile, casată parțial sentința Judecătoriei Criuleni din 30 ianuarie 2013 și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Zagorneanu V., recunoscut vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) CP i s-a stabilit pedeapsa de 6 (șase) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 4 (patru) ani.

Potrivit art. 90 CP s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Popa A. s-a admis și s-a dispus încasarea în beneficiul acesteia de la inculpatul Zagorneanu V. prejudiciul moral în sumă de 20 000 (douăzeci mii) lei.

În rest sentința s-a menținut.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a apreciat probele prin prisma art.101 CPP, just concluzionînd vinovăția inculpatului Zagorneanu V. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit.b) CP.

În decizia sa, instanța de apel, a menționat faptul că, afirmațiile inculpatului și avocatului său, precum că partea acuzării nu a prezentat probe, care ar dovedi cu certitudine vinovăția lui Zagorneanu V., nu sunt confirmate de materialele dosarului, fiind apreciate ca un drept al dînsului de ași alege poziția de apărare, consfințit în art.21 CPP, conform căruia nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva sa ori împotriva rudelor sale apropiate sau să-și recunoască inovația.

Menținînd concluzia de vinovăție a inculpatului, trasă de instanța de fond, instanța de apel, la rîndul său a verificat toate probele puse la baza sentinței de condamnare, pe care le-a considerat concludente, pertinente și utile, fiind apreciate în conformitate cu prevederile art.101 CPP, care în ansamblul lor confirmă cu certitudine

că inculpatul, conducând mijlocul de transport, a încălcat regulile de circulație rutieră care s-au soldat cu urmări grave – decesul unei persoane.

Faptul cercetării probelor respective, enumerate în textele, precum a sentinței așa și a deciziei, este elucidat în cuprinsul procesului verbal al ședinței instanței de apel (f.d.25-30, volumul II).

Referitor la critica procurorului și a succesului părții vătămate privind individualizarea juridică a pedepsei, instanța de apel a considerat-o întemeiată, apreciind că, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane în prezenta cauză penală vor fi atinse doar prin stabilirea pedepsei cu închisoare și privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport, majorând cuantumul pedepsei principale, cu aplicarea prevederilor art.90 CP, precum și al pedepsei complementare.

La aplicarea pedepsei s-a ținut cont că, inculpatul a comis o infracțiune din imprudență, care se atribuie la categoria celor grave, ca personalitate se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, fiind la primul conflict cu legea penală, la nivelul situației în care s-a pomenit, conștientizează ilegalitatea acțiunilor sale, a ajutat material la înmormântarea lui Popa N., recunoscând tacit vina în cele comise, faptul că, victima se afla în stare de ebrietate alcoolică gravă, iar nerestituirea pagubei pricinuite prin infracțiune, nu poate fi apreciată ca circumstanță agravantă.

Instanța de apel a constatat că, reclamantei Popa A. trebuie să i se acorde compensații pentru daune morale, iar în ce privește încasarea prejudiciului material, instanța de fond corect a invocat prevederile art.387 alin.(3) CPP, luând în considerație că, nu au fost prezentate probe ce ar confirma mărimea acestui prejudiciu.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut D., și avocatul Cerga M. în numele inculpatului Zagorneanu V.

În motivarea recursului procurorul a invocat că, nu contestă calificarea acțiunilor inculpatului, ci doar pedeapsa stabilită inculpatului, ca una prea blândă de către instanțele inferioare, care au ignorat prevederile art.75 CP, întrucât din materialele dosarului se constată că, inculpatul nu a recunoscut vina, nu s-a căit sincer în cele comise, prejudiciul cauzat prin infracțiune nu a fost restituit, circumstanțe ce denotă că, inculpatul nu a conștientizat fapta comisă, precum și consecințele grave ale acesteia.

Instanța de apel nu a indicat circumstanțele cauzei care sunt considerate atenuate și în corelație cu care date despre persoana vinovatului au servit temei pentru aplicarea art.90 CP. Mai mult ca atât, nu au fost stabilite careva interdicții față de inculpat.

Solicită, casarea parțială a deciziei atacate în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la o nouă judecată în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Avocatul Cerga M. în numele inculpatului Zagorneanu V. în recursul declarat solicită, casarea deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Zagorneanu V. să fie achitat, deoarece instanțele ierarhic inferioare nu au cercetat sub toate aspectele cauza, nu s-au verificat versiunile înaintate de succesul părții vătămate și de inculpat,

nu s-a luat în considerație că partea vătămată la momentul producerii accidentului se afla în stare de ebrietate alcoolică gravă, și se deplasa încorect pe acostament, prin ce a încălcat pct. 113 a Regulamentul Circulației Rutiere, invocând pct.6 – „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*” și pct.12 alin.(1) art.427 CPP – „*faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*”.

7. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, iar recursul avocatului Cerga M. în numele inculpatului Zagorneanu V. urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) CPP, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

În conformitate cu prevederile art. 414-417 CPP, instanța de apel urma să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Colegiul lărgit conchide, că în cauza dată instanțele inferioare n-au individualizat pedeapsa potrivit prevederilor art. 61, 75 CP, iar aceasta s-a soldat cu numirea pedepsei neechitabile, ce se consideră eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP – „*s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*”.

Potrivit prevederilor art.75 CP, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 CP, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvîrșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvîrșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvîrșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația material, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvîrșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76 – 77 CP, precum și, efectele acestora prescrise în art.78 CP. În cazul constatării unor circumstanțe excepționale, corespunzătoare prevederilor art.79 CP, termenul pedepsei poate fi coborît sub limita minimă a sancțiunii normei penale respective ori o altă categorie de pedeapsă mai blîndă.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, sau valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului termenul de pedeapsă principală și complementară, prevăzute de art. 264 alin.(3) lit.b) CP.

După efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilirea duratei și cuantumului pedepsei, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, acesta trebuie să o execute real ori sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi trasă concluzia că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă, de încercare.

Colegiul menționează că, aplicarea prevederilor art.90 CP – suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Totodată, Colegiul remarcă că, textul art.90 alin.(1) CP, prin sintagma “ poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Legea specifică: “ ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei...indicînd numai decît în hotărîre motivele...”.

Prin urmare, în sensul legii, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, după caz, și a celei complementare, instanța trebuie să de-a o suplimentară motivare de ce trage concluzia că vinovatul nu este rațional ca să execute real termenul pedepsei stabilite. Din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al

vinovatului, ci o FACULTATE A INSTANȚEI DE JUDECATĂ, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Raționamentul instanței de-a suspenda executarea pedepsei, depinde, derînd cu celelalte împrejurări ale cauzei, de personalitatea vinovatului, de comportamentul acestuia anterior și după săvîrșirea infracțiunii, în timpul urmăririi penale sau al judecării.

În cazul infracțiunilor săvîrșite din imprudență, aprecierea conduitei persoanei vinovate depinde de atitudinea sa față de fapta comisă, față de victimă ori de partea vătămată, de compasiunea ce o manifestă în privința ultimilor, cărora, deși neintenționat, însă li s-au produs daune materiale și în special, morale, care, după caz, nu mai pot fi recuperate. În cazul cînd vinovatul nu manifestă părerea de rău față de nenorocirile, suferințele aduse prin acțiunile sale ilegale, convingerea că acesta nu trebuie să execute real pedeapsa închisorii, nu are temei.

În prezenta cauză, instanța de recurs, găsește întemeiate motivele recursului declarat de procuror și constată că, concluzia instanțelor inferioare, precum că, corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederii art. 90 CP - suspendarea condiționată a pedepsei, s-a tras greșit, neîntemeiat și din aceste considerente o va exclude, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

Ca agravare a situației condamnatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt aliniat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată; situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare.

Cele menționate în acest aliniat nu se referă la situația din speță.

Din aceste motive recursul va fi admis cu casarea parțială a hotărîrii în partea numirii pedepsei cu excluderea aplicării art. 90 CP.

Referitor la recursul declarat de avocatul Cerga M. în numele inculpatului Zagorneanu V., Colegiul penal statuează că, nu este motivat în sensul că, faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită, cum este invocat în recurs, cu toate că din cuprinsul textului recursului, reiese că, se invocă temeiul prevăzut de pct.8) alin.(1) art.427 CPP – „*nu au fost întrunite elementele infracțiunii*”.

Colegiul menționează că, temeiul invocat de recurent - „*nu sînt întrunite elementele infracțiunii*” include cazurile cînd nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori cînd nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Din conținutul hotărîrilor atacate rezultă că, instanțele de judecată corect au constatat faptele și circumstanțele săvârșirii infracțiunii incriminate inculpatului Zagorneanu V. în baza art. 264 alin.(3) lit.b) CP, descriindu-le în partea descriptivă, ulterior, motivându-se concluzia de vinovăție printr-un cumul de probe pertinente, concludente și utile, care obiectiv au fost apreciate de instanțele de judecată ierarhic inferioare.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, recursul declarat de procuror urmează a fi admis, casată parțial hotărîrea în partea numirii pedepsei cu excluderea aplicării art. 90 CP, iar recursul avocatului Cerga M. în numele inculpatului Zagorneanu V. urmează a fi respins, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) CPP, Colegiul lărgit,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013, în cauza penală privindu-l pe **Zagorneanu Vitalie Gheorghe**, în latura penală, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, conform căreia:

Zagorneanu Vitalie Gheorghe se consideră condamnat în baza art. 264 alin.3) lit. b) CP la 6 (șase) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 (patru) ani.

Termenul de executare a pedepsei lui **Zagorneanu Vitalie Gheorghe** se va calcula din momentul reținerii acestuia de către organele care pune în executare sentința.

Respinge ca inadmisibil recursul declarat de avocatul Cerga Mihail în numele inculpatului Zagorneanu Vitalie.

În rest decizia se menține.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțarea integrală la data de **11 februarie 2014** ora **9.30**.

Președinte:

Constantin Gurschi

Judecători:

Elena Covalenco

Andrei Harghel

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu